

Štev. 12.

V Ljubljani, 1. grudna 1913.

Leto XIV.

Zimska.

Gora, dol in vsa planjava
pod odejo belo spava. —
Potok, prej tako glasan,
v trdi led je zakovan.

Vihra razigrane volje
s snegom se vrtil čez polje;
potnik, ki čez plan hiti,
z vihro, s snegom se boril...

Mimo oken, mimo duri
išče ga še v pozni uri,
z burjo, snegom se boril
ves ta čas, ko dete spi...

Medved gleda iz brloga,
glad, si misli, je nadloga,
brž umakne spet se, in
že zaspal je kosmatin...

Mrak se k zemlji bliža leno,
glavo ima vso sneženo. —
Kajfež — visok gore tri —
išče, a ga ne dobil...

Fran Žgur.

CVETINOMIRSKI:

Burklje.

akrat, ko sem bil mlad, sem doživel mnogokrat kaj lepega in veselega, na kar se spominjam sedaj v teh poznih letih z radostjo v srcu. Kakor krasna slika z zelenimi livadami in travniki, tihimi in nizkimi holmi in dobravami s srebrnimi, vitkimi, v rahli sapi klanjajočimi se brezami, tako spi v preteklosti moja nepozabna mladost; sladak je spomin na to krasno sliko, ki je ne izbriše noben madež iz mojega srca. Samo spomin še, drugega nič

več...

Toplega poletnega popoldne je bilo, ko smo bili otroci sami doma; vsi drugi domači so bili odšli na polje, kjer se je sušilo seno. Četvero nas je bilo: Slavko, Lenka, Malka in jaz; najprvo smo se igrali pod staro košato tepko za hišo; a ni nam bilo posebno do igranja, ker je pripekalo solnce z nenavadno močjo, kakor še nikdar tisto poletje. Kmalu smo se pričeli dolgočasiti; plegli smo v mehko travo, v senco, in zdehalo se nam je kakor mladim muckam na solncu.

»Pojdimo se mance!« je predlagala Malka.

Lenka je poskočila s tal, kakor da jo je pičilo v bose noge.

»Pojdimo... meni je všeč...«

Ali Slavku in meni se ni hotelo iti mance, ker sva bila obadva te igre že do grla sita.

»Pričnimo rajši kaj drugega,« je odklanjal Slavko Malkin predlog in si je gladil razkuštrane lase na glavi.

Malka je nekoliko pomislila.

»Veste kaj!« je kriknila nenadoma s svojim tankim, zvonkim glasom.

»Jaz sem jo pogodila!... Napravimo veselico, tako veselico, kakor je

bila lani o pustu dol na Jagnjenici — hej, ali ne bo to imenitno?! ... Kar v kuhinjo jo brž pobrišimo in hajdi na delo, ko smo sami doma...«

Lenka se je tolkla z obema rokama po kolenih.

»O, Malka, to bo lepo!...«

Tudi Slavka in jaz sva bila zadovoljna s tem novim predlogom Malkinim.

Odpravili smo se naglo v kuhinjo, da uredimo in pripravimo najpotrebnejše za »veselico«. Lenka je pospravila v kot vso ropotijo, ki je ležala križem po tleh, posnažila je z veliko umazano cunjo prostorno ognjišče in postavila lonce v red. Malka je šla nato po drva v skladovnico in jih je prinesla prožnih, tihih korakov polno naročje. Spravila je drva v peč, zakurila je, da je vzplapolal ogenj prijetno, in je pristavila velik lonec, ki je bil nalit do polovice z vodo in napolnjen s peso in kolerabo; natanko tako kakor mati si je dala opraviti Malka z nerodnimi, dolgimi burkljami posebno veliko, predevala jih je venomer v rokah in se je pri tem pripogibala, da je bila podobna majčkenu, grbasti starki z drobnim, v pikasto ogromno ruto zavitim obrazkom. Lenka je privlekla iz sobe par stolov in jih postavila poleg ognjišča; za mizo nam je služila visoka, že malo vegasta in močno črviva smrekova klop, ki smo jo potegnili iz kota kuhinje na sredo svoje imenitne slavnostne dvorane.

»Ali želite kaj piti, cenjeni?« se je okrenila Malka s smehljajem na licih in na ustnih proti nam gostom in se je sukala urno po kuhinji kakor mlada, brika natararica.

Lenka je sedla na stol, se oprla ob komolca na klop in je nabrala čelo v ozke gube.

»Prosim, gospodična! Liter najboljšega... ampak pristen šentjanževец mora biti... oprostite, če sem presitna... In pa troje kozarcev, prosim... lepih, čistih, dobro pomitih kozarcev seveda... oprostite...«

Malka je stekla hitro v jedilno shrambo po steklenico in nato po stopnicah navzdol z veže v klet po jabolčnika. Kmalu je priskakljala v kuhinjo s polnim litrom sladkega jabolčnika in je postavila steklenico hrupoma na našo mizo; tudi kozarce je prinesla nato Malka in se nam je vljudno priklanjala.

»Izvolite, slavna gospoda... tukaj!... S čim vam moram še postreči? ... Kava, čaj, limonada, sladoled — vse to vam je na razpolago... Izvolite?«

Slavko je odkimal.

»Lepa hvala... nismo ravno potrebni...«

In pričel je nalivati v kozarce; roka, ki je z njo držal liter, se mu je pri tem poslu nekoliko tresla, kakor stričku Martinku iz Jagnjenice...

Pili smo v dolgih požirkih, kakor da pokušamo kakšno vino; Lenka je ogledovala naliti kozarec v solčni luči, ki je lila skozi zakajeno okno proti ognjišču in je zmajevala nevoljno z glavo.

»Ni pristno vino... nič mušic ni v njem...« je preudarila končno Lenka in se je ozrla zasmehljivo po kuhinji proti peči.

»Ampak veselica je vseeno izborna...« je dejal Slavko važno. »Le škoda, da ni še godbe...«

Takoj je bila natararica Malka pri mizi.

»Kaj pravite, gospod?... Godbo bi radi poslušali... hm...«

Slavko je postavil kozarec na težko predme na mizo in je iztegnil vrat.

»Godbo, gospodična... da, godbo bi imeli tudi radi...«

»Da bi zraven tega plesali?« je vprašala Malka skrbno.

Slavko je skomizgnil z rameni.

»Zaradi mene prav lahko... na veselici vsaj se to jako spodobi in poda, kakor nikjer drugje...«

Malka mi je namignila s prstom in mi je pomežiknila s smehljajočimi se očmi. Naglo sem vstal, šel iz kuhinje preko veže v sobo in sem vzel iz velike omare očetovo še skoro čisto novo harmoniko. Ko sem prinesel težki inštrument v kuhinjo, v našo imenitno slavnostno dvorano, kjer se je vršila veselica, me je pozdravil bučen, gromek smeh neštevilnih gostov, ki so sedeli z oprtimi komolci na stolih ob polnih čašah rujnega jabolčnika in se živahno razgovarjali.

»Pozdravljen, naš godec!...«

Zasedel sem svoje mesto, si položil hreščečo harmoniko na kolena in sem pričel raztezati široki meh. Žalosten, cvileč glas je jeknil preko zakajene kuhinje, tako da so se solnčni žarki ob oknu nehote zgenili, vztrepetali plašno in se hoteli skriti bogvekam, samo da bi nam izginili izpred oči, da bi pobegnili v temo iz vriskajočega kraja.

Malka se je prizibala prožno in lahno do mize, do Slavka in se je lepo z rahlim smehljajem na ustnah poklonila.

»Izvolite zaplesati?... Sedaj svira banda, hvala Bogu... in še kakšna banda!...«

Slavko je trudno vstal.

»Prosim, gospodična!«

Rahlo sta se oklenila in oprijela z rokami drug drugega in sta se zayrtela po kuhinji, tako da so odskakovale burklje v kotu, kjer so bile prislonjene ob zid, in padle nerodno po tleh za plesalcema, ki sta ušla le s težavo preteči batini k mizi.

»Imenitno! Naravnost čudapolno!« jima je ploskala Lenka dlau ob dlan.

Plesalca sta se upehana ustavila, se poklonila vljudno drug drugemu in sta sedla.

Jaz sem igral naprej, kakor sem vedel in znal, in ples se je nadaljeval. Sedaj se je vrtela s Slavkom Lenka in je cepetala neumorno s petami ob tla; saje so se luščile ob tem ropotu s stropa in so frifotale nad glavama plesalcev...

Dolgo smo begali po kuhinji, kakor da je to zadnji dan našega življenja; končno smo se nekoliko pomirili in smo počivali.

»Hočete kaj torte?... Imamo vsega v obilici, slavna gospoda...«
je izpraševala natararica Malka uslužno in je povešala ponižno oči.

Lenka je bobnala s prstom ob mizo.

»Kar prinesite, prosim... ampak takoj, sicer vam ne bom dala nikake
napitnine... oprostite...«

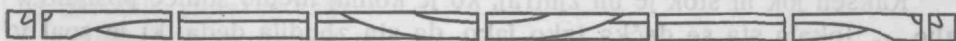
Malka je prijela za burklje in jih porinila v peč proti loncu, kjer se je kuhala koleraba in pesa; ko je ujela med dvorogelj spodnji, tanjši del trebušatega lonca, je vlekla prav počasi in zložno burklje z loncem iz peči. Nesreča pa je hotela, da ni privlekla Malka lonca srečno iz peči, da nismo dobili mi gostje zaželene torte. Ko je bil namreč lonec že skoro na ognjišču, se je zadel nenadoma ob poleno in se je prevrnil, kakor je bil dolg in širok; curkoma se je vlila kipeča, vroča voda preko ognjišča, in prikazala se je na dan vsa klavrna vsebina... nekaj kolerabe in pese. Vrhutega se je pa še lonec tako hudo poškodoval, da je dobil več plašno-strmečih, votlih oči, kakor smo jih imeli otroci vsi skupaj...

»Godec, zaigraj nam!« je zaklical Slavko, se dvignil s stola in se zavrtel z Lenko v kolobarjih po kuhinji.

Urno sem raztezal harmoniko na kolenih, da je obupno ječala in hreščala kakor v zadnjih izdihljajih, Lenka in Slavko sta pa drvela tesno oklenjena iz kota v kot in sta bila z nogami ob tla. Malka se je mudila še vedno pri burkljah, ki je hotela z njimi spraviti lonec na polomljene noge.

Tedaj so se odprla kuhinjska vrata, in v našo slavnostno dvorano je stopila nenadoma — mati, ki je prišla s travnika po malo južino. Namah je bilo konec prirejene veselici, plešoči mladi par je obstal kakor okamenel, godba je izzvenela žalostno, in Malka je izpustila burklje iz strahu iz rok... Materin obraz je bil čudno resen in nam ni obetal nič dobrega...

Namesto harmonike so zapele za nekaj hipov pobrane burklje v materinih rokah, in to z rezkim, turobnim glasom, ki je odmeval nekako skrivnostno po prejšnjem prostoru veselja...

Kakor ded...

*Pa prišla je zopet k nam
zima in ovila
goro je z meglò in vrh
s kučmo ji pokrila ...*

*Zadnjič pa je gori del
veter lahkoživček:
Gora, ti si kakor ded,
ki kadijo živček.*

Davorinov.

DAVORINOV:

Pravljica o sv. Miklavžu.

Sitarjevi hiši je bilo tisti večer tiho in mirno, ni se slišalo hruma in joka kakor po navadi. Sitarjeva mati je snažila veliki kuhinjski skledi, da jih mala sinčka, Janezek in Poldek, zvečer, ko odideta spat, postavita na veliko javorjevo mizo v kuhinji. Janezek in Poldek pa sta klečala ob postelji in vroče molila k sv. Miklavžu, da bi se na poti oglasil tudi pri Sitarjevih in jima prinesel mnogo lepega: medenih štrukljev, igrač, velikega lesenega konja in

orehov.

Sveti Miklavž je čul njuno molitev...

V kotu za pečjo, na dolgi, štirivoglati klopi je sedel stari ded. Sive lase je že imel in upognjen hrbet, v brezzobih čeljustih pa dolgo pipo, ki je segala prav do tal. Kadir je ded pipo in se grel ob peči.

Ko so večerjali in sedeli za mizo, je pravil ded mnogo o sv. Miklavžu in njegovih pomočnikih — črnih parkljih. Pravil je tudi, da ljudje, ki so izkušeni in imajo sivo glavo, večkrat govorijo s sv. Miklavžem in vidijo njegove pomočnike, ki nosijo velike koše na rami, polne piškotov in orehov in polno lepih igrač... Ko je ded končal, sta se spravila dečka v posteljo.

Zgodilo pa se je ponoči nekaj jako čudnega. Otroka nista mogla zatisniti očesa vso noč, mislila sta na polno skledo sladkih reči, na orehe in igrače... Vso noč sta vstajala iz gorke postelje in hodila gledat skledi, ki pa sta ostali prazni — brez orehov in igrač. Ko je namreč prišel sv. Miklavž v kuhinjo, da bi natresel daril v skledo, sta ga dečka prestrašila; zapustil je hišo in ni ga bilo več...

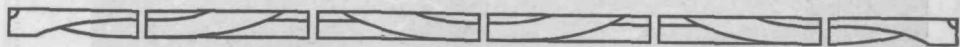
Kakšen jok in stok je bil zjutraj, ko je komaj medlo solnce posijalo v izbo... Jokala sta se dečka tako jako, da sta zbudila deda, ki je spal v sosednji sobi. Ko je prišel ded iz sobe, sta mu potožila svojo bol in ga prosila, naj gre v vas, morda sreča kje sv. Miklavža. Ded je odšel, otroka pa sta čakala z novim upanjem v srcu...

Tudi hlapec Matija, poreden kakor je bil, je šel na Hrib, tako se je reklo griču kraj vasi, da bi morda videl sv. Miklavža in parklje, morda še celo samega Luciferja.

Ko je stopal po cesti navzgor, je kar hipoma ugledal pred seboj črnega parklja, ki je nesel velik koš orehov in piškotov na hrbtu. Hitro se mu je obesil za koš, da se je hudobcu upognil hrbet in so zleteli orehi in piškoti v hlapčevo naročje. Komaj da se je parkelj ozrl, je že sopihal zviti hlapec po cesti navzdol, je priletel do Sitarjeve hiše in zaprl vrata za seboj.

To je bilo veselje, ko je hlapec razdelil orehe in piškote. Kar do stropa bi skočila, tako sta bila vesela Janezek in Poldek...

Tudi ded se je kmalu vrnil. Prinesel pa ni ničesar, ker slabo vidi in ni spoznal sv. Miklavža, ko ga je srečal na cesti.

FRAN KOŠIR:

O rojenicah v Balunječi na Boču.

Narodna pripovedka iz Dravinjske doline.

z prijazne Dravinjske doline prideš lahko od dveh strani na Boč. Prva pot drži od Studenic, druga pa od Poljčan. No, mi jo krenemo od poljčanske strani po precej zložni, belo peščeni pešpoti ter jo prihamo v tričetrt ure do cerkvice sv. Miklavža, podružnice kostrivniške župnije. Par korakov jugovzhodno od cerkvice je velika votlina — Baľunječa, ki o njej pripovedujejo, da so bivale v njej v starih časih rojenice ali sojenice.

V Baľunječi — prebivališču dobrotnih belih žen — se še baje vidijo sledovi bivanja rojenic. Poznajo se neki stopnice, ki so po njih stopicale sojenice v votlino k počitku. Ljudska domišljija vidi v Baľunječi v kamen vpodobljene tudi druge reči, kakor na primer posteljo, mizo, stol in tako dalje.

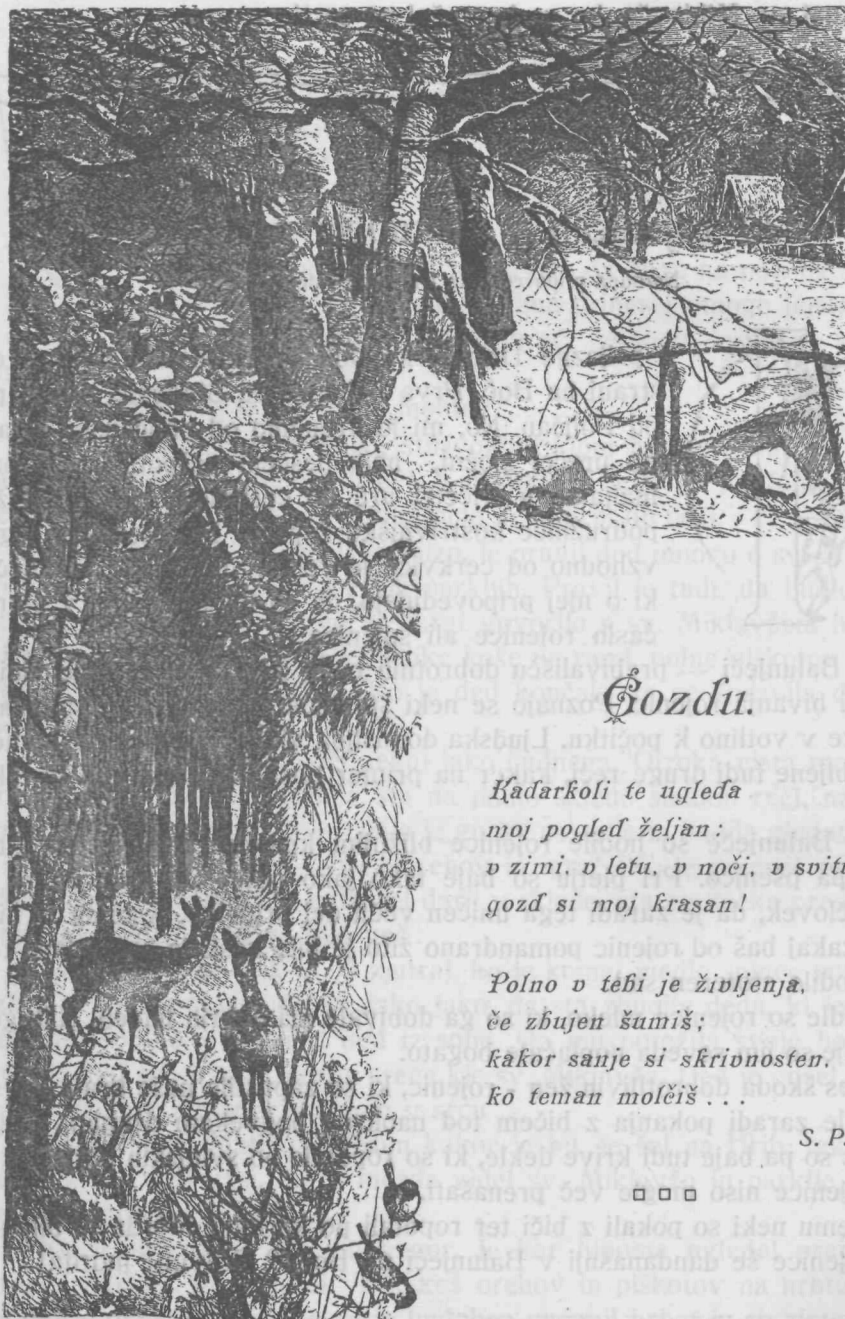
Iz Baľunječe so hodile rojenice bližnjim kmetom plest razno žito, zlasti pa pšenico. Pri pletju so baje tako jako poteptale žito, da bi si mislil človek, da je zaradi tega uničen večji del pridelka. A temu ni bilo tako, zakaj baš od rojenic pomandrano žito je bilo kasneje bujno lepo ter je obrodilo stoteren sad.

Jedle so rojenice mleko, ki so ga dobivale pri dobrih ljudeh. Njih gostoljubje so jim seveda poplačale bogato.

Res škoda dobrotljivih žen - rojenic, ki so zapustile naše kraje ter se preselile zaradi pokanja z bičem tod naokrog bogvekam drugam. Bega rojenic so pa baje tudi krive dekletke, ki so ropotale po svinjskih koritih, česar rojenice niso mogle več prenašati.

Čemu nekí so pokali z biči ter ropotali po koritih? Morda bi bile sicer rojenice še dandanašnji v Baľunječi na Boču? Pravim: morda!

Gozdu.

*Kadarkoli te ugleda
moj pogled željan:
v zimi, v letu, v noči, v svitu —
gozd si moj krasan!*

*Polno v tebi je življenja,
če zbujen šumiš;
kakor sanje si skrivnosten.
Ko teman molčiš...*

S. P.

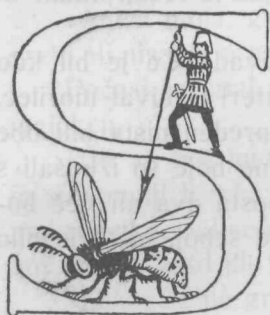
□ □ □

JIREČEK-JANEŽIČ:

Deželna uprava in pravo starih Slovanov.

Slovanski knezi so bili sprva samo vrhovni svečeniki in sodniki narodovi in o vojnem času njegovi vojvode. Deželne ali splošne reči so obravnavali v očitnih zborih, ki so se jih udeleževali starešine večjih rodov in ali, kadar so kaj posebnega ukrepali, tudi gospodarji plemenitih in svobodnih družin. Določevali in razsojali so po večini glasov.

Kneževi dohodki so bili prineski in priidelki deželnih lastnin, desetina, ki so jo pri deželnih vratih, v podgrajih in na semnjih od kupčijskega blaga pobirali v deželi, in naposled davki, ki so jih časih dovolili zbori. Peneze ali denar so Slovani zgodaj imeli, ker so se ga naučili spoznavati od Rimljanov; vendar pa so dolgo časa le menjavali (semenj) in sploh plačevali blago z blagom.

Iz te naredbe si moremo razlagati, zakaj so imeli slovanski knezi malo oblasti in da jim je bilo samo v nevarnih časih mogoče zediniti narodove moči ter si jih upokoriti. Ali jedva je bila nevarnost premagana in odbita, je že zopet nehala zedinjenost. Ta nesloga je bila poglavitni vzrok, da so morali Slovani v prvem času srednjega veka prebiti marsikatero nesrečo in nezgodo. Le sčasoma so prišli razvidni in oblastni knezi do tega, da so odpravili preveliko samostojnost in moč posameznih starešin, posadili nazadnje na njihovo mesto svoje poslušne uradnike in tako odstranili največjo zapreko hitrega razvitka samolastne knežje oblasti.

Slovani so imeli vsi enako pravico. Plemenite rodovine so sicer bolj častili, ker so le izmed njih volili župana, ali posebnih pravic jim niso do-

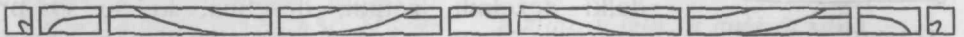
voljevali. V zborih so imeli vsi starešine sedež in glas brez razločka. Kakor so le-ti pri sodbah razsodili, tako so se morali vsi udje brez razločka vdati v razsodbo. Ženske so bile samostojne in spoštovane, ker jim je bilo mogoče izvoljenim biti za starešine, županje ali kneginje.

Pri vsem tem pa Slovanom robstvo ni bilo neznan. Rob je bil med njimi tisti, ki so ga ujeli v vojni, ali pa kdor se je tako pregrešil, da so ga obsodili k temu. Tudi roditelji so prodajali svoje otroke drugim za sužnje. Če je kak rob dobil svobodo, so ga imenovali »ognjiščanina«, ker se je smel s svobodnjaki vred greti na enoistem ognjišču.

Postava (zakon) je bila kot starodavna zapuščina posvečena in izročena bogovom v varstvo. Hranila se je v narodovih ustih v vezani besedi, sicer pa je bila zaznamovana na deskah z nekakimi črtami ali runami.

Ker se pravo in zakon vežeta z bogovi, so nastale takozvane očiste ali božje sodbe. Te so bile ognjena in vodna izkušnja. Ognjena izkušnja je bila ta, da je zatoženec moral prijeti za razbeljeno železo; če se ni opekел, je bil spoznan za nedolžnega. Pri vodni izkušnji je bil tisti nedolžnim spoznan, ki se ni potopil. Te izkušnje pa so uporabljali le tedaj, kadar ni bilo drugega pripomočka, da se zve resnica.

Krvno maščevanje (osveta) je bilo sploh v navadi. Če je bil kdo ubit, se je vzdignila vsa zadruga nad zadrugo, v kateri je bival morilec, in dostikrat se je zgodilo, da niso poprej mirovali, preden nista bili obe pomorjeni in druga po drugi potolčeni. Te uničevalne boje so izkušali s tem ustavljati, da se je po sodbi razsodilo, da se bosta dva ali več bojevalcev, v enakem številu od obeh strani, bila med seboj, in to je bilo klanje ali sjeđanje.

FRAN ERJAVEC:

Vaku in njegovi grehi.

Vakcu sem vam, dragi otroci, že pred par leti napisal v »Zvončku« povest in danes sem se ga zopet spomnil. Mnogo je že minilo od tedaj, mnogo se je izpremenilo, a Vakčeva slika mi je vedno še tako živo pred očmi. Rad sem ga imel in kadar se bom spomnil najlepših dni svojega življenja, se bom spomnil tudi na Vakca.

V osmem letu je bil tedaj, pripravljal se je bil na prvo izpoved. Gospod katehet ga je lepo poučil, kaj mora pri izpovedi vse povedati, rekel mu je tudi, naj se je nič ne boji; vendar ga je skrbelo od dne do dne bolj, predvsem, ker so ga še domači kaj radi dražili. Tako se je približal zadnji predvečer tega važnega dne.

Ob peči sta sedela oče in mati, za mizo pa Vako, sestra Ana in bratec Ivček. Pogovarjali so se seveda samo o izpovedi, in oče reče resno:

»Vidiš, kar je tebi kdaj vest očitala, da nisi prav storil, in kar je bilo slabo, to je greh, vse to moraš povedati pri izpovedi.«

Vako nekaj časa premišlja in, ker so mu že ves večer nagajali, reče jezno:

»Sedaj pa vem še manj, kot pa poprej. Ko smo gnojili naše travnike s kalijevo soljo, sem našel v neki vreči še nekoliko soli. Ti si mi rekel, da kalijeva sol rastlino ožge, če jo potresemo preveč. Pa sem je vendar vzel polno pest in jo stresel k hruški, ampak hruška je rasla potem jako lepo in je ni vžgalo. Vest mi sedaj to očita, ker te nisem slušal, in vendar ni bilo slabo. Torej, ali je to greh ali ni?«

Takih in enakih grehov je navedel še celo vrsto, dokler ga ni skrbna mamica opozorila, da mora iti spat. Vsi so legli k počitku, samo Ana je še čula in se učila. Ko je bilo že vse tiho in pokojno, se splazi Vako iz postelje in se počasi približuje Ani. Že ga je hotela napoditi, a njegove lepe oči so gledale tako nedolžno in proseče, da ga je vprašala, česa želi.

»Anica moja, grehe sem napisal, pa pravzaprav ne vem, če so vsi grehi ali niso, in prav lepo te prosim, povej mi, kar te bom vprašal.«

Počasi je čital z listka — greh za grehom, vsak tako nedolžen in majčken.

»Če ne boš hud, Anček, pa ti pokažem ves listek«, je rekel boječe in ji pomolil listek. Da ne bi katerega pozabil, jih je napisal po vrsti iz molitvenika. Bal se je pa, da ne bi listka izgubil in ne bi kdo njegovih grehov vedel, zato jih je napisal jako grdo. Sedaj sta jih začela prepisovati.

»Zakaj še ne greš spat? Kaj pa vendar delaš še?« se oglasi kar hipoma izza vrat mama.

»Nič,« odgovori boječe.

Ko je mama odšla, je skrbno opomnil, da morata pri poglavju o laži zvečati število za eno, zakaj pravkar se je bil zopet zlagal.

Prečitala in prepisala sta vse grehe do konca in ko sta končala, se Vako mehko sestre oklene okrog vratu in zajoče:

»Ana moja, sedaj veš vse moje grehe, ali me boš imela še kaj rada?«

Gorko ga je poljubila, in odšel je potolažen spat.

Drugo jutro se je zbudil že jako zgodaj. Hodil je nemirno iz sobe v sobo, dokler se nista odpravila z mamo v cerkev, in tudi po poti je ves čas molčal. Ko prideta pred izpovednico, pa prime mamo tesno za roko in jo prosi, naj stoji ves čas poleg njega, zakaj samo potem se bo upal lepo moliti in ne bo pozabil ničesar.

Vratca so se odprla, in Vakec pove vse grehe od začetka do konca.

Vesolja mu je zažarel obraz, in njegove temnorjave oči so se blesketale v čisti nedolžnosti, ko je prišel zopet od izpovednice.

Pozdravljen, zvesti prijatelj!

FRAN ERJAVEC:

Božični večer na Kranjskem.

ratika, zvesta družica vsaki slovenski hiši, naznanja najkrajše dneve. Medlo solnce obseva pusto zemljo, in snežna odeja krije polje in travnike. Ob cesti oprezvajo sestradane vrane ter se leno preletavajo z drevesa do drevesa, medtem ko vrabci in strnadi, ščinkovci in škrlice prezebajo okolo pohištev in brskajo pri zideh, ne bi se li tu morebiti našla še kaka mrvica hrane. Poti in ceste so prazne, niti beračev ni videti. Božični prazniki so pred durmi, vsak je najrajši doma v svojem kotu; na te svete dni noče nadlegovati, dobro vedoč, da bodo zato gospodinje po praznikih tem radodarnejše.

Toliko živahneje pa je po hišah. Od gospodarja do zadnjega pastirja je vse pri domu, in četudi mora kdo po kakem majhnem opravku z doma, se podviza in hiti pod domačo streho, zakaj nocej je sveti večer ali badnjak, kakor govore po nekaterih krajih. Pravega dela nobenemu ni mar, zlasti moškim ne. Vsi se potikajo okolo peči, ki danes puhti nekamo posebno dobrodejno toploto od sebe. Mati ima veliko peko, in po vsej hiši se širijo tisti dobri duhovi po poticah in gibanicah. Kraj mnogega peciva se odlikuje po velikosti posebno poprtnjak, ki bo na velike praznike ves čas ležal na mizi in ki ga šele na Svetih treh kraljev dan načne gospodar, odrezavši vsakemu v družini svoj kos, ne pozabivši niti živine v hlevu, niti kuretine pred pragom, da bi bila zdrava ter se dobro redila.

Kar je bilo malo prej rečeno o nedelavnosti moških, ne velja pa ženskam. One imajo z umivanjem in čiščenjem izbe, kuhinjskega in hišnega orodja toliko opraviti, da bi jim — ako se jim sme verovati — ne zadostovale štiri roke. Za čudo pridni so pa ta dan otroci, nič jim ni treba prepovedovati kepanja in drsanja, in kar je še posebno čudno, materi pred pečjo ne delajo napotja. Vsi so v hiši, vsi se gneto za mizo. In tihi so, da je kar neverjetno, vsi drugačni nego sicer. Tu je namreč njih starejši brat, ki se šola v mestnih šolah. Sinoči že pozno ga je hlapec dovezel iz mesta. S seboj je prinesel vse, kar je potrebno za jaslice. Zjutraj rano, ko se še ni prav razvidelo, ne čakaje zajtrka, se je napotila hrabra četa pod vodstvom mestnega učenjaka s košem oprtnikom v log, nabirat mahu za jaslice. Vsi so šli, nobeden ni hotel ostati doma, celo najmlajši, ki še platno prodaja, je menil, da brez njega ne bi opravili. Res ga je zeblo, ko so izpod snega kopali mah in ga trgali s skal in z drevja. Otrpli so mu prstje, in maloda mu nista zmrznili svečici pod nosom. Ali vendar je bil vesel, neizrečno vesel, da je tudi on nekaj pripomogel k jaslicam. Prinesli so mahu poln koš. Za pet takih jaslic bi ga zadostovalo. •

Hlapec je medtem, ko so otroci bili v logu, utrdil v kotu veliko desko, in na to desko stavi zdaj starejši deček jaslice. Od maha napravi goro, po gori se vije semtertja cesta, posuta z najdrobnejšim peskom. Cesta drži v Betlehem, ki se rumen, zelen in rdeč žari v kotu vrh gore. Pod goro, od ceste nekoliko vstran, postavi hlev, od smrekovega lubja lepo izrezan. Vanj položi na slamico božje dete, ob straneh mu stojita osliček in volk in poleg božja porodica s svetim Jožefom. Potem razpostavlja po gori drevesa, ovce, krave, volke in pastirce, vse od lesa izrezane in živo pobarvane. Spreddi utrdi vrsto drobnih voščenih svečic, tuintam nastavi katero tudi po gori. Naposled obesi na dolgo konjsko žimo od stropa dol božjega angela, ki nosi v rokah: »Slava Bogu v višavah in mir ljudem na zemlji!« kar oznanjuje preradostno vest, da se je narodil kralj nebeški, grešnemu rodu odrešenik. Tudi Svete tri kralje je prinesel s seboj, toda ti se sedaj še ne smejo prikazati, šele zvečer pred njihovim praznikom jim bo dovoljeno stopiti v borni hlev. Pač se pa že sveti nad streho zlata zvezda, ki jim je kazala pot. Ko starejši sin vse to ureja in nastavlja, sede mlajši bratje in sestre okolo njega mirno, kakor bi bili pribiti, in ne premaknejo oči od jaslic. Nebeška radost jim sije z zadovoljnih obrazov, ta dan so pozabljene vse igre, in kar je največje čudo — celo jesti jim ni mar. Zadovoljujejo se s hlepčki, ki jih je mati nalašč zanje spekla. Domačemu psu Belinu pa ne gre v glavo, da se ta dan nihče izmed otrok ne zmeni zanj; gleda jih in gleda, naposled skoči na klop in se nerodno rine med nje. Ko pa vidi, da ga popolnoma prezirajo in ga nekdo celo krcne po gobcu, se zavleče nevoljen zopet pod klop pri peči, se zvije in dremlje dalje. Najstarejša hči umiva in čisti medtem dolgo vrsto svetniških podob, sveto razpelo v kotu in briše prah s svetega duha, ki v steklu vdelan visi nad veliko javorovo mizo. Po končanem delu tudi ona prisede k družbi, njej je celo dovoljeno, da sme tualitam navsvetovati kako izpremembo in ima tudi to z odovoljnost, da mali mojster časih posluša njen nasvet.

V tem je solnce zašlo, dan se je stisnil, in mrak je počasi legel v izbo. Ravno prav, ker jaslice so dodelane, in graditelj, zadovoljen s svojim delom, pospravlja še ostrižke, izrezke in odpadke, ki mu jih hvaležni gledalci postrežno odnašajo na ogenj.

Zdajci prinese gospodinja v hišo posodo z žerjavico in kadilo ter oboje poda očetu gospodarju. Ta se odkrije, za njim vsi moški, in takoj se uredi izprevod. Naprej stopa pastir s svetilnico v roki, za njim gre gospodar, meče kadilo na žerjavico in glasno moli, za njim nosi sin posvečeno vodo in oljčno vejico, in potem se vrste drugi otroci in posli. Tako hodijo od hrama do hrama, od shrambe do shrambe, povsod kadeč, kropeč in moleč. Oče se ta večer otrokom zdi oblastnejši nego navadno, skoro pol duhovnika, in celo njegov glas zveni bolj praznično.

Ko se izprevod zopet vrne v izbo, so prižgane pri jaslicah vse svečice, in zdaj jih hiti vse gledat in hvalit mojstra. Mati poklekne, okolo

nje otroci, za njimi dekle in celo moški, in iz pobožnih src se utrga stara božična pesem:

„Pastirci, vstanite,
pogledat hitite!“

Po končani domači službi božji pride na mizo mrzla večerja, za njo pehar suhega sadja, orehov in lešnikov. Po večerji hodijo tudi sosedje gledat jaslice, soba se vedno bolj polni, mnogi so že oblečeni za polnočno mašo. Pripovedujejo si pravljice, svete pesmi si pojo, in tako mine čas, da sami ne vedo, kako. Zdajci se oglasi veliki zvon; mogočno in veličastno, kakor nikoli podnevi, zveni nocoj njegov glas, po vasi se čuje strel, ulice ožive, in ljudje nekako veselo hite v božji hram ob tej nenavadni uri. Nocoj je vse bolj praznično, orgle se krepkeje glase, pevci in pevke lepše pojo, in vsem nepričakovano naglo mine služba božja. Ko pa pridejo polnočkarji domov, jih že čakajo pečene klobase, krvavice in jetrnice, ki jih je medtem gospodinja pripravila zanje.

V vznožju planin

Hrepenenje.

*Kakor bi pisal v valove,
dnevi beže —
danes zakrito v cvetove,
jutri pod snegom poljé . . .*

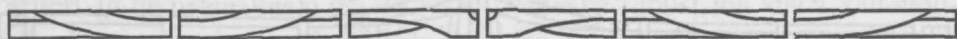
*V pusto in prazno življenje
padla je noč.
V zlato mladost hrepenenje
steze si išče plačoč . . .*

*Da mi moči je zadosti,
zgrabim z roko
zvezdo moje mladosti —
svetlo in krasno tako!*

*Dajte mi silne peroti,
silo vetrov! —
Zarji mladosti naproti
blažen se dvignem domov!*

*V prsih zamrla je volja,
strt je pogum;
megle zakrivajo polja,
bliža jesenski se šum . . .*

Fran Žgur.

P. ST. POLENČAN:

Drobne povesti.

Tit.

Ko se je rimski cesar Tit nekega večera spomnil, da ni podnevi storil nič dobrega, je rekel: »Prijatelji, dan sem napravil!«

Filip Macedonski.

Nekč je zvedel Filip Macedonski, da ga mnogi atenski govorniki črnijo v svojih govorih. Tedaj je vzkliknil: »Dokazati hočem s svojim življenjem in delovanjem, da so oni lažniki!«

Sokrat.

Sokrat je pozdravil mladega bogatina, ki ga je srečal na ulici. Bogatin mu ni odzdravil. Sokratovi učenci so bili zaradi tega razburjeni, toda on je rekel: »Čemu se jezite? Morda zato, ker ni oni tako prijazen, kakr smo mi?«

Polikrat.

Polikrat, tiran otoka Samosa, je podaril grškemu pesniku Anakreonu veliko vsoto denarja. Pesnik je sicer denar sprejel, a se je zaradi njega tako vznemirjal, da ni mogel spati marsikatero noč. Vrnil je torej Poli-

kratu darilo z besedami: »Ta denar ne poplača nemira, ki mi ga povzroča.«

Grof.

Grof je bil zadet od krogle v koleno. Zdravnik mu je prerezal rano, da bi dobil svinec. Ko je grofu pošla potrpežljivost, je vprašal zdravnika, zakaj ga tako muči. Ta mu odgovori, da išče krogle. »Zakaj mi nisi tega povedal prej?« se razsrdi grof, »kroglo imam namreč v žepu.«

Kralj, trgovec ali mesar.

Malek, vezir kalifa Mustada, je premagal Grke in ujel njihovega kralja. Ukazal je privedi ujetnika pred se in ga je vprašal, kaj pričakuje od zmagovalca. Kralj odgovori: »Če si se vojskovi kot vladar, mi vrneš svobodo; če kot trgovec, me prodaš; če pa kot mesar, me ukažeš usmrtili.« Muhamedovski vojskovodja mu je podaril svobodo.

Preprostost.

Šestletna deklica je imela mačko in punčko. Nekdo jo je vprašal, katero izmed teh dveh ima rajša. Ona ni hotela odgovoriti, končno mu je pa rekla: »Rajša imam mačko, toda ne povejte, prosim vas, tega punčki.«

Ključalničar namesto kovača.

Vaški kovač je ubil nekega človeka in je bil zaradi tega obsojen na smrt. Vaščani so prosili sodnika, naj mu odpusti, ker neizogibno potrebujejo tega rokodelca.

»Kako pa naj izpolnim jaz svojo sodniško dolžnost?« vpraša sodnik.

»Gospod,« reče eden, »mi imamo dva ključalničarja; zato tako malo vas pa zadostuje eden; usmrtite enega izmed ključalničarjev namesto kovača.«

Nekaj mislim ...

*Kot golobček lahkokrili
spušča se oblaček beli
čez oddaljene gorice ...*

*Ves odet je v srebrnino,
s snežno je obdan tkanino,
v njem prekrasne so cvetice ...*

*Nekaj mislim ... da oblaček
plaval daleč bo do neba,
tja, kjer okence je zlato,
tja, kjer je obrazek znani —
tja, k preljubi moji mami ...*

Tone Rakovčan.

Pojdimo malo po svetu!

Nadi v album.

Tiha molitev iznad poljá
k nebu visokemu splavala,
splavala pred bleščeči prestol,
klanjala vdano se k zemlji nizdol,
kakor otrok vztrepetavala . . .

„Tiha molitev . . . lehak šepet,
tiha molitev . . . ti duše cvet! . . .
Gori . . . navzgor . . . hitela si,
kaj — o, povej, želela si? . . .“

„Ročice drobne sklenila sem,
božjo moč silno prosila sem:
Sreče neskončne, miru ji daj,
ali ne daj ji nemira,
v srcu naj vedno ji vriska maj
v bajnem šepetu zefira!
Naj ne spozna bolealnega
speva navzgor hrepenečega,
naj ne spozna nemirnega
srca bolealno drhtečega! . . .“

V tihi molitvi prosila si,
dalo nebo, da dobila bi!“

Gustav Graščan.

Popotnik.

Za sneženimi gorami
vstaja bel oblak,
za blestečimi vodami
gre popotnik mlad
v tujino . . .

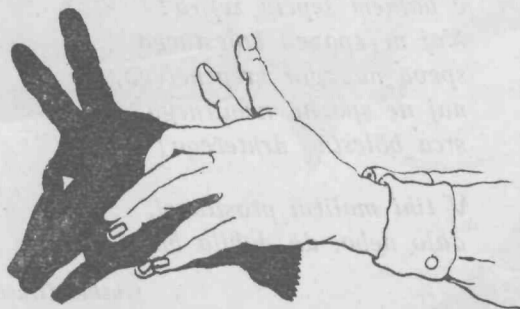
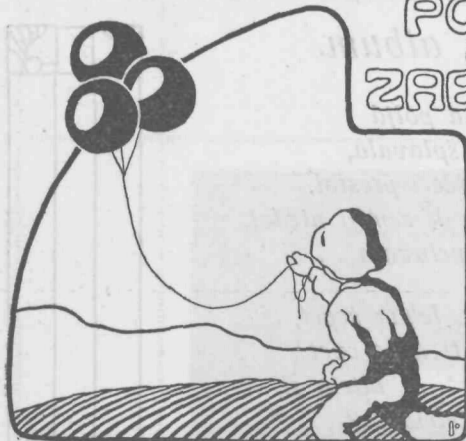
Oj, oblak,
ti boš plul po širnem svetu,
videl srečo in gorje —
vendar vrnil se boš enkrat
za snežene spet goré. —

A, popotnik, ti boš romal,
romal z valom reke v svet
in kot val se ne povrne —
se ne vrneš nikdar več . . .

Tone Rakovčan.

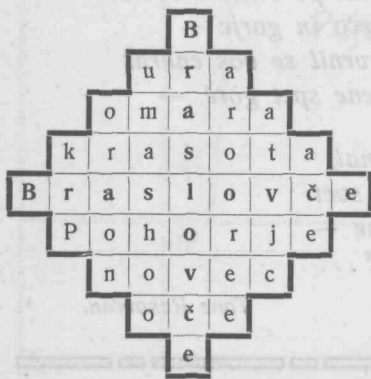
POUK IN ZABAVA

Senčna podoba psa

Rešitev demanta v enajsti številki.

Braslovče.

Prav so ga rešili: Vanda Ilesič, učenka III. b liceja v Ljubljani; Saša Knaus, učenka III. razreda v Trstu; Milica, Vladko in Slavko Valenčič v Trnovem; Anica in Božidar Černež v Grižah pri Celju; Boris Zajec, dijak I. e realke v Ljubljani; Franica Urankarjeva, učenka IV. razr. II. odd. v Št. Jurju ob Taboru; Vlasta Rajšp, učenka III. razreda v Ormožu; Mici Krulej, učenka VI. razr. v Sevnici; Živko Šumer, učenec IV. a razreda v Škofji Loki; Milica Kranjc, učenka III. razreda meščanske šole v Mariboru; Marica Eržen v Trstu; Stanko Skok, učenec v Domžalah; Vladko Porekar, učiteljskišnik prvoletnik, Ciril Porekar, dijak

II. gimnazijskega razreda, Angela Porekar, gojenka ženskega učiteljišča, vsi v Mariboru; Matevž Štebih in Peter Trstenjak, učenca na Humu pri Ormožu; Cirila Brezovnik, učenka VI. razr. v Vojniku; Zvonko Bizjak, dijak v Smartnu ob Paki; Maks Farkaš, učenec V. razreda pri Sv. Lovrencu Sl. gor.; Fr. Ferd. Urbanc, učenec IV. razr. c. kr. vadnice v Ljubljani.

Primere iz živalstva v našem govoru.

Vsi narodi na svetu se v svojem govoru radi poslužujejo primer iz živalstva. V zadnjih časih tožimo, da je življenje pasje slabo, kadar se nam pa kaj važnega posreči, pravimo, da smo na konju. In marsikdo se potem postavlja kakor petelin na gnoju. Marsikak star osel ni boljši od mladiča, ki mu raste šele prvi mah. Kdor pride zvečer z opico domov, ima drugi dan mačka in se zvija kakor črv, dasi je drugače močan kakor medved. Junaki so pogumni kakor levi, bojazljivci pa pred lastno senco beži kakor zajec, dasi je drugače počasen kakor polž. Ni posebna umetnost iz muhe napraviti konja. Zagovednih ljudi je povsodi dobiti. Marsikdo spi kakor medved, medtem ko drugi dela kakor konj in je marljiv kakor čebela. V jezi postane človek rdeč kot kuhinjski rak, če nima ravno polževe krvi. Lisjak je navadno po mačje priljubljen. Marsikdo je ubožen kakor cerkvena miš, pa se vendar napihuje kakor žaba. Gorje mu, kogar črv v duši gloje! Pasja ponižnost je dostikrat v zvezi s kačjo strupenostjo. Krade kakor sraka in se počuti v zaporu kakor riba v vodi. Poje kakor slavček, drugače je pa neumna goska; brenči, kakor sili muha v vrelo kašo. Orlovski nos je mnogim všeč, oslovska ušesa pa niso nikomur v čast, Kdor mačko v vreči kupi, stoji potem dostikrat razočaran in zmešan kakor tele pred novimi vrati. Kdor je zdrav in lačen, je kakor volk, kakšna razvajena gospica pa samo pokuša kakor ptiček. Kdor ne krha svojega jezika, mora dostikrat osramočen utihniti in se umakniti kakor polit kužek. Nekateri ljudje so zviti kakor kača ali vsaj kakor kozji rog, nekateri so pa krotki kakor jagnje in golob.

Mesec dni v podcestnih kanalih.

Iz Milana v Italiji poročajo, da so v ondotnih kanalih zbiralnikih delavci slučajno našli na kakih 18 let starega fanta, ki je bil čezinčez pokrit z nesnago in tako shujšan, da ga je bila sama kost in koža. Spravili so ga v bolnišnico in ko so ga osušili in okrepčali z vinom in jedjo, je nesrečnež prišel toliko k sebi, da je mogel govoriti. Povedal je, da se piše Francesco Islando in da je slikar. Dne 6. septembra je bil prišel v Milan in ker ni imel preobitih sredstev, je mislil čez noč prenočiti v mestnih nasadih; legel je ondi na klop in zaspal. Spečega sta ga napadla dva moška, ga popolnoma oplenila, nato ga pa siloma vlekla v

neko ulico, kjer je bil odprt kanal, in ga vrgla noter. Ko je čez nekaj časa začel iskati izhoda, je zašel v kanalih, ki držijo na vse strani. Od tega časa je blodil po umazani vodi, splezal zdaj na desni, zdaj na levi zid — v vednem strahu, da se onesvesti in v umazani vodi utone. Hranil se je z odpadki, ki so plavali v kanalih, in se je komaj ubranil podgan. Ko je čez dolgo časa dospel do nekega izhoda, ni imel več toliko moči, da bi bil splezal po železni lestvi navzgor. Milanski policiji se vsa stvar zdi zagonetna in je uvedla obširno preiskavo.

Koliko porabijo v Evropi kruha.

Na leto porabi Nemčija 57,613.000 met. stotov žita, Angleška 73,944.000 met. st., Francoska 98,432.000 met. stotov, Italija 64,448.000 met. st., Avstro-Ogrska 57,120.000 met. st., Rusija 178,400.000 met. st. in Španjska 40,167.000 met. st.

Žrtve zrakoplovne umetnosti.

List »Standard« poroča, da je od leta 1908 do konca meseca septembra tekočega leta pri letanju smrtno ponesrečilo 333 oseb. Na posamezne države odpade žetev: Francija 96, Nemčija 68, Amerika 51, Anglija 37, Italija 23, Rusija 21, Avstro-Ogrska 8, Švica 6, Belgija 5, Grčija 4, Japonska in Argentinijska po 3, Rumunija in Kitajska po 2, Brazilija, Peru, Holandska in Črna gora po 1.

Zanimiva lastnost čebel.

Nekateri učenjaki trdijo, da imajo čebele nenavadno močno vonjalo, ki z njimi začutijo cvetice v daljavi poldruge angleške milje. Zdaj pa je dokazal učenjak Gaston Bonnier v Parizu, da čutijo čebele cvetice le na majhno oddaljenost, a da imajo poštnim golobom podoben smisel. Svojo trditev je podprl z dokazom, ko je vzel čebeli vid in vonjalo, pa je vkljub temu priletela nazaj v dve angleški milji oddaljen panj.

Povprečna teža možganov.

Slonovi možgani tehtajo 467 gramov, kitovi 245 gramov, človeški pa 138 gramov. Konj ima 57 gramov, gorila 42 gramov, orangutan 39 gramov, ovca pa 13 gramov težke možgane. Ako primerjamo človeško težo s slonovo ali kitovo, pa vidimo, koliko razmeroma večje možgane ima človek, kakor ti dve največji živali na zemlji.

Cenjeni gospod Doropoljski!

Učenka sem IV. razreda C. M. šole na Acquedottu v Trstu. Naša g. učiteljica Roza Golijeva nam je povedala, da imate nas majhne otroke jako radi, ako smo pridni. Pa tudi iz „Zvončka“, ki ga je naročil naš atej za mojo sestrico Darinko in zame, sem zvedela, da jako radi prebirate naša pisma.

V šoli se najrajša učim zemljepisja, zgodovine in čitanja. Pojem in telovadim pa jako rada. Če Vam je všeč, Vam bom večkrat pisala.

Prav lepo Vas pozdravlja

Grozdana Katalanova.

Odgovor:

Ljuba Grozdana!

Prav trdi Tvoja gospodična učiteljica, lko pravi, da imam rad majhne otroke, ako so pridni. — Tudi prebiram rad taka pisma, posebno če mi prihajajo iz krajev, kjer naši narodni nasprotniki hudo pritiskajo na Slovence. Rodoljubni pozdravi iz takih krajev, ki mi jih pošiljajo mlade Slovenke ali mladi Slovenci, mi pričajo, da nas ne bodo zatrli, ker imamo narodno zavedno mladino.

*

Ljubi gospod Doropoljski!

Pišem Vam tudi jaz nekoliko besed. Letos sem skončala doma prvi razred, prihodnji mesec se bom začela doma za drugi razred učiti. Tudi klavir se bom učila, na kar se že jako veselim. „Zvonček“ čitam prav rada in bi me prav veselilo, če bi našla v Vašem kottičku enkrat odgovor na svoje današnje pismo. Rada se še igram s punčko, ki je jako velika, prav rada tudi pletem, kvačkam in vezem.

Iskreno Vas pozdravlja

Vidica Štikerjeva,
Brežice ob Savi.

Odgovor:

Ljuba Vidica!

Saj ne boš huda, da se Tvoje pismo, kakor ga objavljam v kottičku, malo drugače glasi, kakor pa si ga Ti napisala, namreč kar se tiče pravilnosti jezika. Ne pišemo gospot, ampak gospod; ne beset, ampak besed, ne štikam, ampak vezem . . . No, da! Saj si še tako mlada učenka — končala si šele prvi razred — pa boš kakor po starosti in velikosti napredovala tudi v znanostih in spretnostih. Ko se boš začela učiti igranja na klavirju, pojde v začetku težko in počasi; a s pridnostjo in vztrajnostjo bo rasla tudi spretnost. In enako je v vseh drugih stvareh. Dobro si zapomni besede: „Truda ne strašite se! Zakon narode je tak, da iz malega raste veliko!“

*

Čestiti gospod Doropoljski!

Čitala sem v „Zvončku“, da radi prebirate otroška pismenca. Zato sem se drznila pisati tudi jaz par vrstic. Ker pa je to moje prvo pismence, ne vem skoro, kaj bi Vam pisala.

V šolo hodim rada. Stara sem enajst let. Hodim šesto leto v šolo. V šoli se učimo mnogo lepega.

Imam tri brate in štiri sestre, ki jih prav ljubim. S temi besedami končujem svoje pismence.

Srčno Vas pozdravlja Vam vdana

Ana Kosova,
učenka v Štorjah.

Odgovor:

Ljuba Ana!

Praviš, da skoro ne veš, kaj bi mi pisala; pa si vendar napisala svoje pismence do konca. Prihodnjič mi pa boš že kaj drugega vedela povedati.

*

Na Vseh svetnikov dan.

Na dan Vseh svetnikov priroda že počiva. Listje z dreves odpada. Oblačno je navadno ves dan. Po dolinah leži gosta megla. Vse nas opominja smrti. Zvonovi otožno pojo.

Na pokopališču je lepo. Vsi grobovi so večinoma s cveticami okrašeni. Tupatam se vidi kak otrok, kako goreče moli na grobu svoje skrbne mamice, ki ga je prezgodaj zapustila. Zvečer se ljudje vračajo s pokopališča.

Bogomir Šetin,
učencem III. a razreda deške okoliške šole
v Celju.

Prosim, blagovolite ta spis objaviti v koticu „Zvončka“, ki ga tako rad berem.

Odgovor:

Ljubi Bogomir!

Tvoji želji prav rad ustrezam in objavljam v svojem koticu Tvoj preprosti opis praznika Vseh svetnikov.

*

Dragi gospod Doropoljski!

Sedaj Vam hočem prvokrat napisati nekaj vrstic. Moje največje veselje je zemljepisje in spisje. Imam jako dobrega g. učitelja. Sedaj hodim v IV. razred drugi, oddelk. Stara sem 9 let. Imam tudi dve sestri Manjša sestra Vida še ne hodi v šolo. Bratec Stanislav je pa umrl. Učim se sedaj tudi nemščine, ki me jako veseli. Pa ne zamerite moji slabi pisavi!

Srčno Vas pozdravlja Vaša

Ljudmila Glaserjeva
v Rušah.

Odgovor:

Ljuba Ludmila!

Rada se učiš zemljepisja in spisja. Lepo je to! V zemljepisju spoznavaš našo zemljo sploh in našo domovino posebe, svojo spretnost v spisju pa lahko uporabljaš s tem, da nam poveš, oziroma napišeš, kaj si se naučila v zemljepisju. — Povej nam torej, katero poglavje v zemljepisju je doslej zbudilo Tvojo največjo pozornost!

*

Dragi gospod Doropoljski!

Danes Vam prvokrat pišem. Z veseljem čitam „Zvonček“, ker so v njem tako lepe povesti.

Veseli me verouk, računanje, čitanje in nemščina.

Jako sem se veselila letošnjih velikonočnih praznikov.

Na velikonočni ponedeljek sem bila s starši v Pulju in sem videla mnogo vojnih ladij.

Srčno Vas pozdravlja

Milka Dovganova,
učenka II. razreda v Divači na Primorskem.

Odgovor:

Ljuba Milka!

Pulj je naše vojno пристanišče. Kakor praviš, je tamkaj mnogo naših vojnih ladij, ki stanejo mnogo denarja. Mesto samo je obdano s premmogimi trdnjavami, da nam sovražnik ne more tako lahko do živoga.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

V »Zvončku«, ki ga dobivam od gospoda učitelja Alojzija Hofbauerja, sem čital, kako pridno Vam pišejo nekateri otroci.

Tudi jaz sem se namenil napisati nekaj vrstic. Star sem trinajst let ter sem v četrtem razredu drugem oddelku dolske ljudske šole. Učim se jako rad. Najbolj me veseli zemljepis, zgodovina, petje in telovadba. Petje nas uči gospod Davorin Čander. Ko stopim iz šole, želim postati mornar. Prosim Vas, povejte mi, v katero pristanišče bi bilo najboljši iti.

Lansko leto Vam je pisal Ivan Holešek, da nabiramo znamke, štanjol in denar v prid Družbi sv. Cirila in Metoda. Srečno smo nabrali 2848 K, 1300 znamk in nekaj štanjola.

Če potujete kdaj skozi Hrastnik, prosim Vas, pridite pogledat našo lepo dolsko okolico.

Ako Vam bo v koticu ostajalo kaj prostora, prosim, priobčite to pisemce ter mi na njega odgovorite.

Srčno Vas pozdravlja

Drago Očepek,
učencem na Dolu pri Hrastniku.

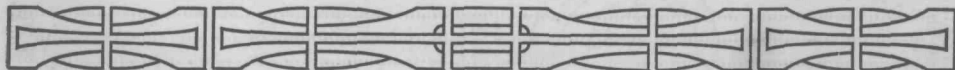
Odgovor:

Ljubi Drago!

Lepo in požrtvovalno ste nabirali za našo šolsko družbo. — Vrli mladi Slovenci ste. S tem skrbite za svoje brate in sestre v obmejnih in narodno ogroženih krajih, kjer bi sicer ne imeli narodnih šol, da jim jih ne ustanavlja in ne vzdržuje naša vse-slovenska šolska družba; potujčili bi se. — Vaše rodoljubno delo zasluži, da ga pohvalimo in posnemamo! — Kadar me nanese pot v Tvoje kraje, pridem pogledat Tebe in Tvoje tovariše!

*

S prihodnjim letom bomo nadaljevali z dopisovanjem v koticu. Le oglašajte se marljivo! Tudi podobe nam pošiljajte! Na veselo snidenje torej v prihodnjem letniku!

Ob sklepu štirinajstega letnika.

Dospeli smo do zaključka štirinajstega letnika, in tudi sedaj nas navdaja zavest, da smo storili svojo dolžnost nasproti bralcem in naročnikom, kolikor so nam to dopuščala sredstva.

Lep je krog naših prijateljev. Širom slovenske zemlje hodi naš list; v daljne kraje ga pošiljamo, koder prebivajo Slovenci, več ali manj osamljeno živeči med drugimi narodi. Tem prihaja naš list vsak mesec kot ljubo pozdravilo iz domovine. Sladka materina beseda jim zveni iz njega, poživljajoča, utrjajoča v njih ljubezen do naroda, ki so njega zvesti in zavedni pripadniki.

„Zvonček“ ustvarja trdno vez med tujino in domačo zemljo, med vsemi, ki smo sinovi in hčere ene matere, vsi Slovenci in Slovenke!

Tega se moramo zavedati vedno in povsod! Souvažnik pritiska na nas od vseh strani! Zato moramo biti jaki in odločni, da ne zatoneмо v tujinstvu, da ne omagamo v boju, ki ga vojujemo za pravice in koristi svojega naroda!

Tudi v bodočem letniku ostane naš list zvest svoji dosedanji nalogi. Dolgoletne izkušnje so nas izučile, da „Zvonček“ s tako vsebino in s tako obliko najbolj ustreza svojim naročnikom in najbolj odgovarja svojemu namenu. Razveseljevali in učili bomo tudi prihodnje leto preljubo slovensko mladino. Potruditi se hočemo, da ji podamo za nizko ceno letnih 5 K mnogo raznovrstnega blaga v lepi obliki.

Posebno opozarjamo na zanimive članke iz prirodoslovja, ki nam jih je napisal in opremil z lepimi pojasnjujočimi slikami „Zvončkov“ zvesti in vrli sotrudnik g. Dragotin Humek, strokovni učitelj v Krškem.

Vas pa, „Zvončkovi“ prijatelji, nujno prosimo: Ostanite nam zvesti in nam pridobite mnogo novih naročnikov! V ta namen se poslužite dopisnic, ki so priložene današnji številki.

Uredništvo in upravništvo.

Ljubi prijatelj! Draga prijateljica!

Ali mi hočeš napraviti uslugo? — Stori mi jo! Toliko let Te že razveseljujem, pa mi tudi Ti napravi veselje! Govori zame prijazno besedo v krogu svojih prijateljev, součencev in znancev in mi pridobi vsaj po enega novega naročnika, oziroma novo naročnico! Stanem samo 5 K na leto in prijavljam za ta majhen denar mnogo lepega in različnega blaga. — Na privito dopisnico napiši imena novih naročnikov ter mi jo pošlji do 20. t. m., da bodo mogli v tiskarni natisniti zadostno število izvodov prve številke prihodnjega letnika.

Hvaležen Ti bo za to uslugo

Tvoj vdani

„Zvonček“.

Jako se mudi!
